

for vore Forslag, eller for at gaae fremad og at gjøre Grundloven af 5te Juni endnu friere end den er. Deri kunde jeg forstaae, at der var Consequents, og det ærede Medlem havde vistnok gjort bedre i ikke at træde frem og paa en saa høiværdig Maade vise os Exemplet fra Sverrig; dermed maatte han helst have holdt inde, thi det taler saa grundigt mod sig selv, at det slaarer sig selv til Jorden.

B. Nee: Jeg kunde med den ærede sidste Taler heller ikke have Noget imod, at vi fik en Forfatning, der var endnu friere end den, vi nu have. Jeg seer nemlig ikke, at Friheden kan blive farlig ved at blive videre udstrakt, og jeg slutter mig gjerne til den, i hvor vid en Form den end maatte fremtræde. Hvis vi nu kunde betragte Sagen fra det ideale Standpunkt, saa stillede den sig ganske anderledes; men vi befinde os i concrete Forhold, og i den Anledning finder jeg Anledning til at sige nogle Ord. Der er fremhævet her Betydningen af de Adresseer, som af Folket ere indsendte til Rigsdagen med 60,000 Mænds Understrifter. Jeg erkjender Betydningen deraf, og den maa være gaaet op for Enhver; men, hvad jeg anseer for endnu betydningfuldere, er den Handling, hvorved Folket egentlig skulde have fremhævet sig selv, nemlig Valget af de Mænd, det vil stille til at vælge sin Gjerning i en saa vigtig Sag som denne, naar der er Spørgsmaal om, hvorledes Folket i Fremtiden ønsker den Forfatning, hvorunder det skal leve og virke. Men har Folket gjort det? Naar det ærede Medlem fra Høstebro (Madsen) sagde, at flere Medlemmer i Rigsraadet havde stemt for Forfatningsindskrænkningen i dens frisisjede Form og mod de mere frisisjede Ønsker, man kunde nære, havde gjort det, fordi de havde sølt sig under et Tryk, og navnlig et Regjeringstryk, saa tillader jeg mig at sige, at det er ikke Tilfældet; under et saadant Tryk har man ikke befundet sig, og jeg har ikke sølt Noget dertil. Der var vel et Regjeringstryk under den forrige Regjering, idet denne søgte at benytte det Tryk, som var tilstede; men Trykket kom ikke umiddelbart fra Regjeringen, men fra Folket selv. Folket har selv valgt de Medlemmer af Rigsraadet, som have været

her tilstede. Vel anseer jeg Rigsraadet for i sin Oprindelse mere at nærme sig et Statscoup; men det er blevet legaliseret af Kongen og Folket, af Folket ved dets Valg. Naar nu Folket til en saadan Gjerning som den, Rigsraadet havde, har valgt saaledes, at det maatte indsees af Enhver, at vi ikke kunde bevare Grundloven af 5te Juni i den frie Form, hvori den var tilstede, var der saa ikke netop fra Folkets Side givet det Tryk, hvorunder vi besandt os og bleve nøbte til at slutte en Overeenskomst? Og denne førte os over paa et bedre Gebeet end det, der oprindeligt var tiltænkt os; thi man maa vel huske paa, at der i et tidligere Rigsraad var stemt over et Forslag, som den foregaaende Regjering optog, nemlig at dele Folket i Stænder og Kaster. Men dette Forslag blev dog kastet tilside. Naar Folket altsaa selv har besikket os, har det derved vist, at det Tryk, der var tilstede, ganske vist kom fra Folket selv. Jeg siger det ikke for at ville rette umiddelbare Bebrejdelser imod Vælgerne; thi Valgene besandt sig allerede den Gang under et Tryk, et meget stort Tryk af Krigens Følger, og et Tryk, som man søgte at benytte imod Forfatningen. Det valgte vel ikke under det directe Tryk af Krigens Følger, men under et saadant, som man søgte at fremmane. Man søgte at forestille Folket, at, naar det gik ind paa, hvad Regjeringen ønskede, saa kunde vi gaae frem og komme til at staae fordeelagtigt, saa fik vi Nordflæsvig og vore tabte Brødre tilbage; det har man søgt at terrorisere Folket med under Valgene; men der er nu engang blevet valgt saaledes, at vi maae søge at bøde os derunder. Derpaa blev en Overeenskomst truffen, og forsaavidt kan jeg godt forstaae, at Regjeringen ogsaa har befundet sig i et Tryk — man kalde det nu et Tryk i den eller i den anden Forstand —, og at den har sølt sig bunden ved sit Ord. Vi have ogsaa befundet os under et Tryk, og det er det, hvorunder vi for Dieblilket lide eller i alt Fald befinde os. For Tiden seer jeg derfor slet ikke, hvorledes man vil kunne stemme for de Endringsforslag, som for Dieblilket foreligge, idet man maa bortsee fra den ideale Betragtning og see bort fra, at de muligen ere saadanne, som man overhovedet maatte ønske at see gennemførte. For Dieblilket ere